

**Газета
«Батьківщина»
(1879–1896)**

Передісторія газети:

Розвиток народовської журналістики 19ст. залежав від політичних подій, які відбувалися в Австрії. У 1860 році проголошено нову конституцію, яка мала напрямок парламентаризму. Галичина дістала автономію з власним сеймом. Українці мали поважне місце в опозиції (49 із 150 депутатів).

Поляки теж мали плани на Галичину, вони хотіли перетворити її на власне канцлерство, і почати з неї відродження майбутньої Польщі. Вони захопили всю адміністрацію, судочинство, проголосили польську мову урядовою в краї, швидко полонізувалося населення. Центром польської освіти став Львівський університет. Українці знову почали втрачати свої можливості здобути автономію. Тому поставало питання про створення преси, яка б формувала національну свідомість, оперативно подавала інформацію про події, формувала громадську думку, об'єднувала українців. Це питання порушила «Просвіта».

Історія заснування газети:

1 жовтня 1879 року у Львові виходить перше число газети **«Батьківщина»**. Видання засноване як приватне підприємство **Юліаном Романчуком**.

Так як, основою Галичини було селянство, то Ю. Романчук адресував газету їм.

«Батьківщина» виходила спочатку як 2-тижневик, а потім як – тижневик. Видання мало багато позаштатних кореспондентів, якими були селяни. Газета мала загальнополітичне спрямування, але вона ще й вела діалог про нагальні проблеми людей .

Газета швидко набирала популярності, у Галичині не залишилося жодного місця, де б не знали про тижневик, (селяни читали «Батьківщину» навіть під церквою).

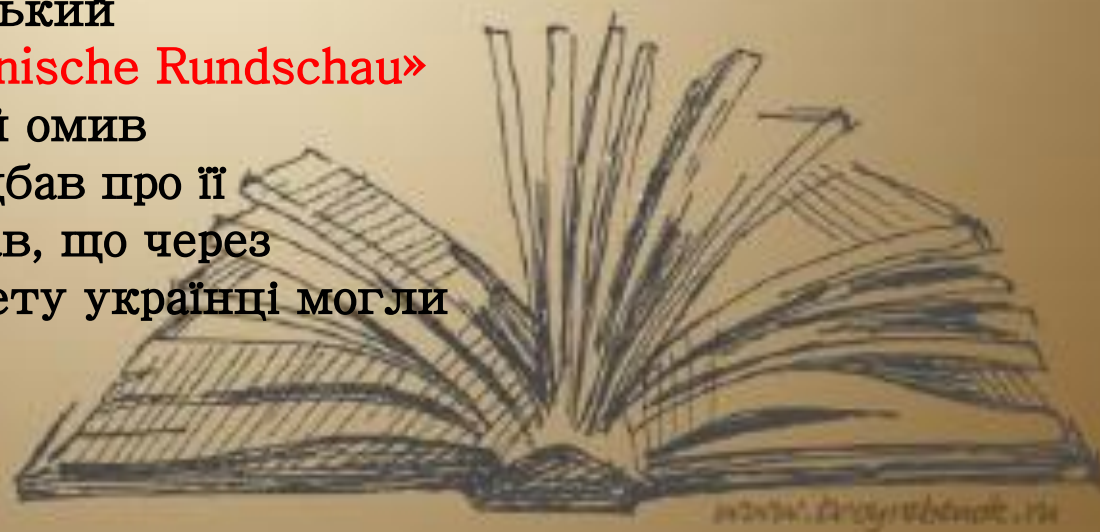
Газета пропагувала ідею, що: «лише внаслідок економічного та культурного піднесення можна здобути політичне визволення».

Юліан Романчук (1842–1932) – активний діяч українського табору. Він був послом до галицького сейму та віденського парламенту, там двічі очолював Українську парламентську Репрезентацію, став віце-президентом парламенту. Заснував **«Просвіту»**, був її головою і почесним членом, також засновник і член **НТШ**. Романчук створив першу політичну партію – Народну Раду, був співзасновником УНДП.

У 1918 році Ю. Романчук прийняв присягу від уряду ЗУНР, а пізніше у 1923 році привів до присяги на вірність Україні багатотисячний мітинг у Львові.

У галузі журналістики окрім газети «Батьківщина», заснував віденський німецькомовний журнал **«Ukrainische Rundschau»** (**Український огляд**), який знайомив австрійський світ з Україною, дбав про її міжнародний престиж, бо вважав, що через здобуття міжнародного авторитету українці могли стати політичною нацією.

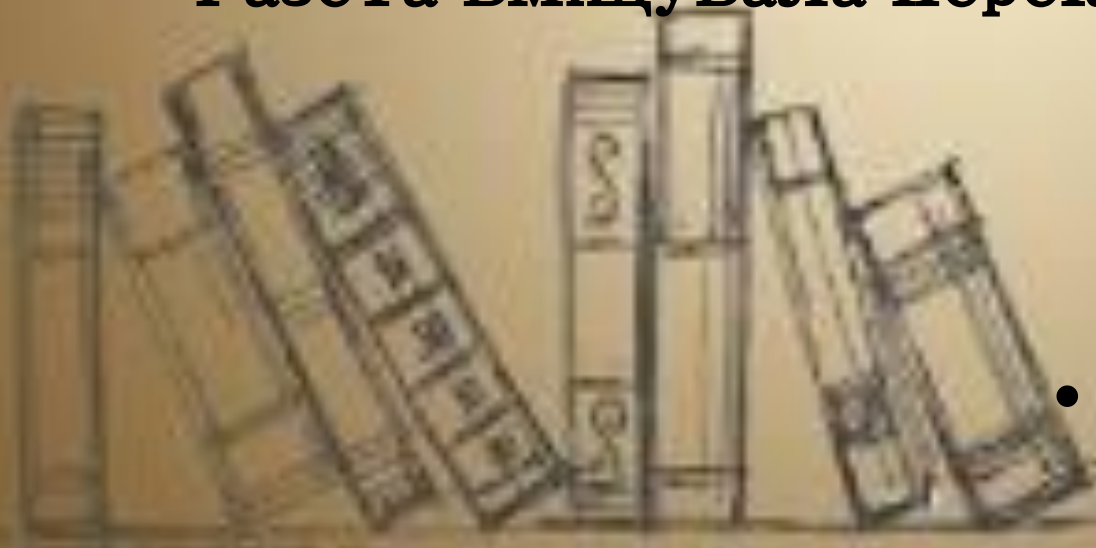

У «Батьківщині» друкувалися:

- Ю. Федькович
- К. Устиянович
- В. Шашкевич
- А. Чайковський
- С. Ковалева
- П. Думка

Газета вміщувала переклади з російської:

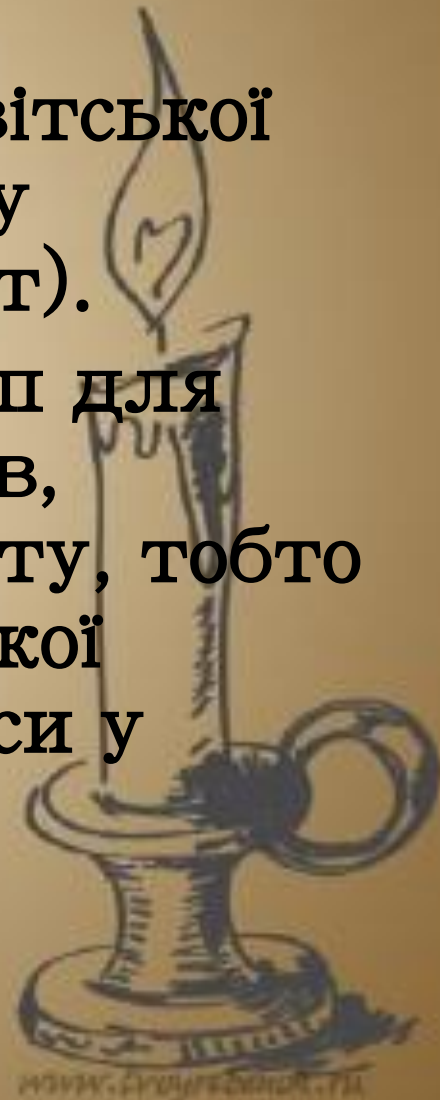
- М. Гоголя
- О. Кольцова
- з норвезької:
- Б. Б'єрстена та ін.

Най популярнішими журналістами газети «Батьківщина» стали **Антін Дольницький** (1853–1954) та **Михайло Дорундяк** (1857–1908).

Обидва були представниками світської інтелігенції, мали юридичну освіту (закінчили Львівський університет).

У газеті вели юридичний лікнеп для селян, пояснювали сплату податків, захищали селян від ліцитації ґрунту, тобто вчили селян захищатися від панської сваволі, відстоювати власні інтереси у правовій державі.

А. Дольницький у газеті «Батьківщина» виступав під псевдонімом «Харко Таран» або «Х. Таран». Кожного року він друкував великі статті, їх подавали кількома подачами. Найбільшу роль відіграла статті:

- «Податок ґрунтовий і новелі о нім» (1880);
- «Про вивлащення під желізниці» (1881);
- «Про рекламації податку ґрунтового» (1881);
- «Такса військова» (1881);
- «Податок від кас позичкових і оплати від них» (1882);
- «Про вивлащення під желізниці» (1882).

М. Дорундяк – довголітній громадський і культурно-освітній діяч Борщівщини, організатор «Просвіти».

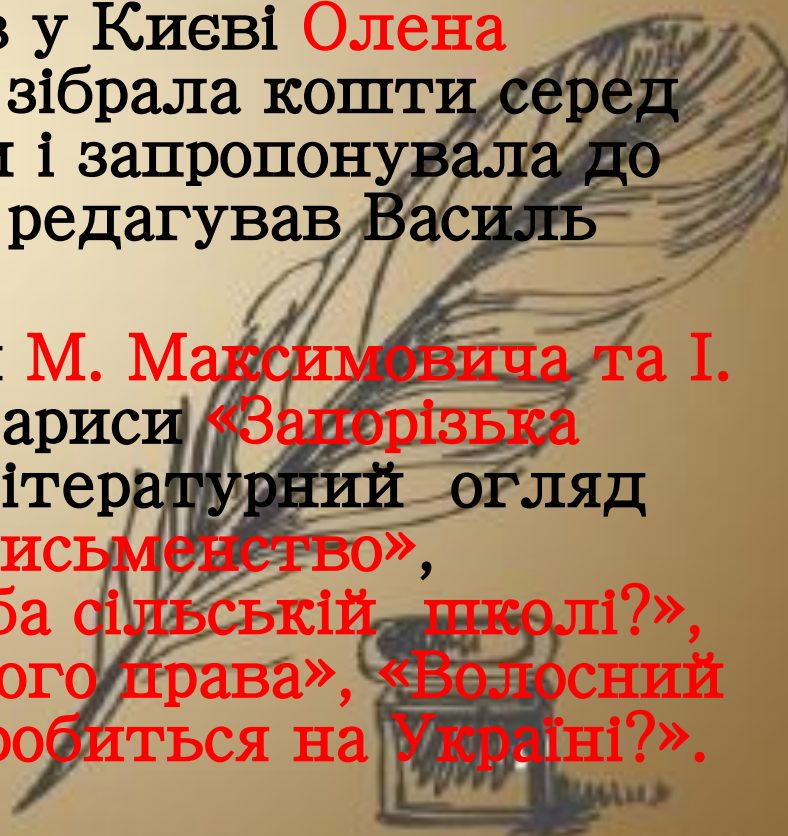
Помітною його статтею у газеті «Батьківщина» була «**Про ліцитацію селянських ґрунтів і як їй зараджувати**» (1886).

«Додаток до Батьківщини»:

З 1886 року виходило щомісячне видання до газети «Батьківщина», воно мало назву «Додаток до Батьківщини». Це видання мало літературно-наукове спрямування. Його організувала київська студентка, слухачка вищих жіночих курсів у Києві **Олена Доброграєва** (1864–1888). Вона зібрала кошти серед київської студентської громади і запропонувала до друку твори. У Львові додаток редагував **Василь Нагорний**.

Тут були надруковані твори **М. Максимовича** та **І. Нечуя-Левицького**, історичні нариси «Запорізька спілка», «Січове товариство», літературний огляд «Про наше русько-українське письменство», публіцистичні праці «Чого треба сільській школі?», «Сільський схід на Україні і його права», «Волосний схід», політичний огляд «Що робиться на Україні?».

З 1888 по 1889 рік
«Батьківщину» редагував
Михайло Павлик.

Редактор прагнув надати газеті радикального змісту, але їй опричинила опір консервативна читацька аудиторія, яка звикла відстоювати свої права у межах легітимності, тому М. Павлик змушений покинути газету.

Газета протрималася ще до **1896** року і перестала існувати через розгалуженість на той час української журналістики та її політичну та тематичну спеціалізацію.

Значення газети «Батьківщина»:

Газета відіграла свою роль національного, політичного й культурного пробудження українського селянства й суспільства в цілому.

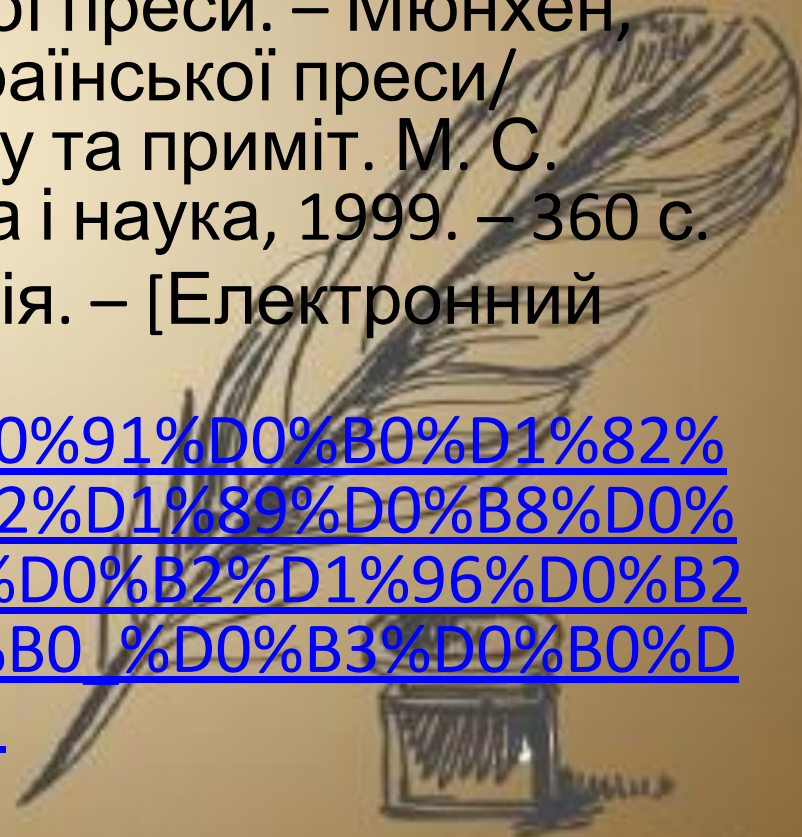
Дослідник української преси **Ю. Шаповал** вважає «Батьківщину» підґрунтям до появи най помітнішого на той час видання – газети **«Діло»**.

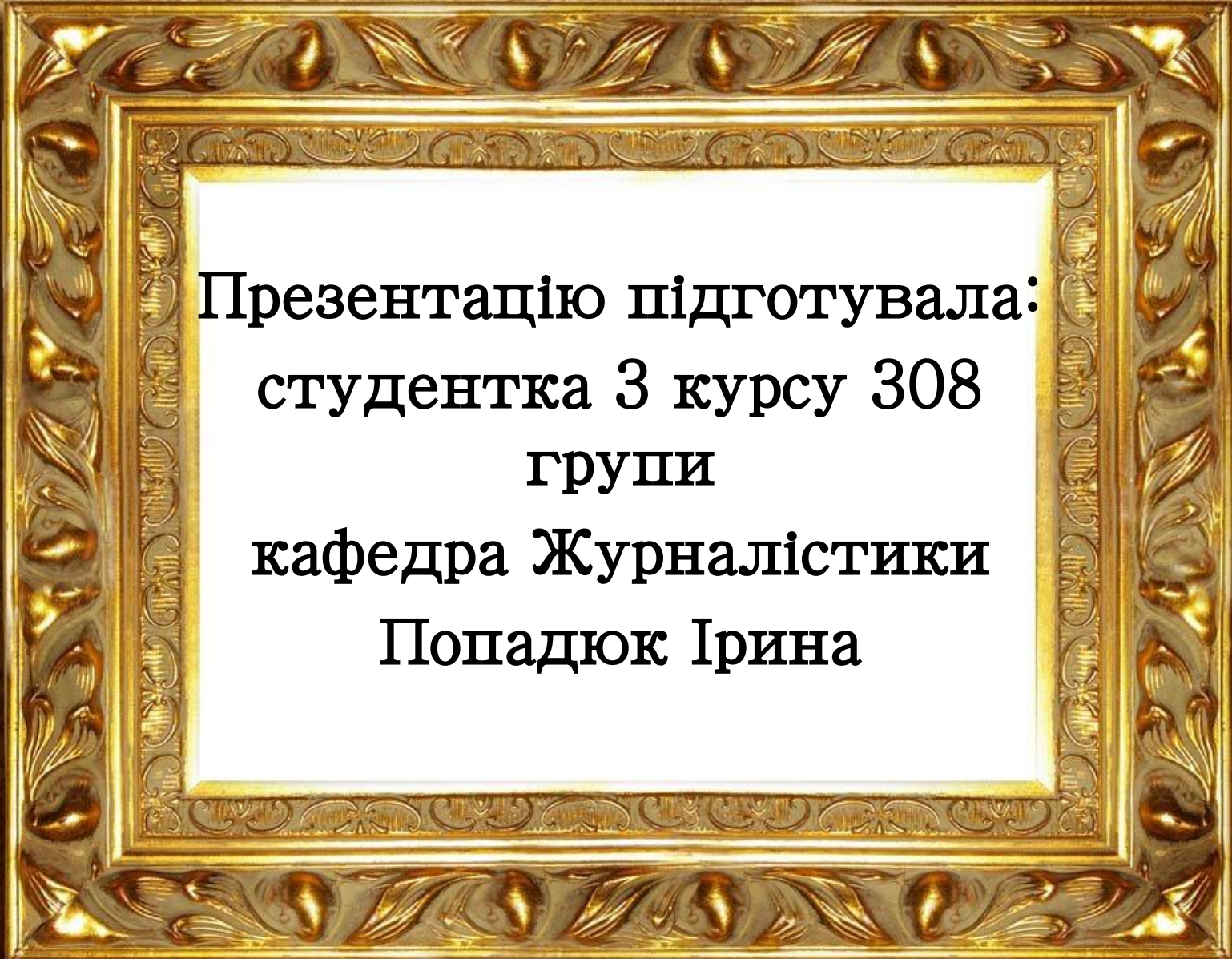

Список використаної

літератури:

- Михайлин І. Л. Історія української журналістики XIX століття: Підручник.- К.: Центр навчальної літератури, - 2003.- с. 376.
- Животко А. Історія української преси. – Мюнхен, 1989-1990. – 334 с.; Історія української преси/ Упоряд., авт. іст.-біогр. нарису та приміт. М. С. Тимошик. – К.: Наша культура і наука, 1999. – 360 с.
- Вікіпедія. Вільна енциклопедія. – [Електронний ресурс].- Режим доступу:
[http://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%91%D0%B0%D1%82%D1%8C%D0%BA%D1%96%D0%B2%D1%89%D0%B8%D0%BD%D0%B0_\(%D0%BB%D1%8C%D0%B2%D1%96%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0_%D0%B3%D0%B0%D0%B7%D0%B5%D1%82%D0%B0\)](http://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%91%D0%B0%D1%82%D1%8C%D0%BA%D1%96%D0%B2%D1%89%D0%B8%D0%BD%D0%B0_(%D0%BB%D1%8C%D0%B2%D1%96%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0_%D0%B3%D0%B0%D0%B7%D0%B5%D1%82%D0%B0))

**Презентацію підготувала:
студентка 3 курсу 308
групи
кафедра Журналістики
Попадюк Ірина**